

**Diversiteit** Subculturen en afwijkende individuen

# Hebben we dan een norm in de stad?

RAR  
22/4/19

Is er nog plek in de stad voor alternatievelingen en paradijsvogels? Lezers reageren in brieven over vrijheid, originaliteit, leefbaarheid en creativiteit.

## Jango Edwards

Met belangstelling heb ik het vorige week het artikel over 'Alleen maar nette mensen in de stad' gelezen. Wat mij opviel, is dat het 'extravagante uiterlijk' vooral ging over de jaren tachtig tijdens de (na)dagen van punk. Mij zijn juist de uiterlijke kenmerken uit de jaren zestig en zeventig bijgebleven. Toen viel men nog echt op als men er anders uitzag. Met schouderlang haar oogste men als jochie van zestien meer belangstelling en bekijks dan de geverfde koppies in de jaren tachtig en daarna.

Ook de straathappenings met Jango Edwards en zijn Festival of Fools waren hilarisch en humoristisch. De happenings en concerten in het Vondelpark, Paradiso, Fantasio en later De Melkweg vormden de ruggengraat van alternatief en ludiek Amsterdam in de jaren zestig en zeventig.

Juist in de jaren tachtig begon het negatieve. 'Junks 'n punks' die met een spuitbusje de boel onder spotten en dit uiteindelijk tot een kunstvorm verhieven. Kraken? Dat gebeurde veelal door mensen van buiten Amsterdam. Misschien met goede bedoelingen, maar al snel veranderden de gekraakte panden in rattenholen, waar tussen de ondergespotten muren het vuil en de ellende zich ophoopten.

Dat had niks met originaliteit en extravagantie te maken, maar meer met lamelligheid en destructie. Neen, de jaren tachtig herinner ik mij, als we de zogenaamde alternatieve scene in Amsterdam in ogenschouw nemen, als een negatieve en degenererende periode.

**J.W. Nieuwpoort, Amsterdam**

## Leefbaarheid

Uiterlijk vertoon is geen symptoom van vrij zijn. Wat ik zorgelijk vind, is dat de leefbaarheid in de stad verandert, simpelweg doordat in het centrum en de 'goede' wijken woningen onbetaalbaar zijn geworden. Diversiteit is van

belang, dus: sociale huur, woningen voor de lagere inkomens, van gezin tot aan alleenstaanden met een enkel inkomen. Maar die groep trekt weg uit de stad. Dat is een groot gemis. Breng je die diversiteit terug, dan wordt de stad vanzelf creatiever en leefbaarder.

**Corine Bakker, Amsterdam**

## Vergrauwde mensen

Zelf heb ik in mijn dertiger jaren in Amsterdam gewoond, het was een *dream come true*, maar al snel realiseerde ik me hoe veel vrijer ik mij voelde in Brabant. Amsterdam bevond zich toen op een scharmiermoment (de moord op Theo van Gogh), de spanning in Oost, waar ik woonde, was voelbaar. Eenmaal terug in Brabant realiseerde ik me dat in Amsterdam eigenzinnigheid en expressie voor dogmatiek en intolerantie waren ingeruild. Toen ik vertrok, trapte ik hard op het gaspedaal.

Met mij, en ik denk vele anderen, heeft Amsterdam een kleurrijk persoon verloren. Vergrauwde mensen heb ik de rug toegekeerd. Intolerantie heeft Amsterdam lelijk gemaakt.

**Santiago van Nuenen, Tilburg**

## Middenklasse

Oud-kraker Jaap Draaisma stelt dat de middenklasse, jongeren en blanke het straatbeeld bepalen. En dat het kleurrijke van de armoedecultuur verdwijnt. Het is ook nooit goed. Persoonlijk ben ik blij dat de kleurrijke armoedecultuur van de krakers is verdwenen en dat de middenklasse, de jongeren en toeristen (m/v, blank of zwart en alles daar tussenin) hun geld in de binnenstad laten rollen.

**Norbert Splint, Amsterdam**

## Subculturen

In 1993, zeventien jaar oud, homo, kwam ik naar Amsterdam op zoek naar vrijheid en

liefde. Mijn eerste vriendje liet mij het alternatieve Amsterdam zien. Ondergrondse krakersdisco De Trut, de Roxy, Ruigoord. Het naaktveldje in het Vondelpark. De ene avond zat ik tussen gothics in café Korsakoff, de volgende avond tussen leernichten met snorren en politiepetten in de Warmoesstraat. Ik ontmoette dragqueens en trok zelf een paar keer een jurk aan. Ik dacht dat Amsterdam altijd zo kleurrijk was geweest en altijd zo zou blijven.

De verandering werd voor mij merkbaar na het jaar 2000. Steeds meer homokroegen sloten. De hanenkammen werden afgeschoren, de leernichten gingen spijkerbroeken dragen. Ik werd angstiger op straat - bang om uitgescholden te worden, als homo.

Toen de musea weer opengingen en de hipsters de oude wijken overnamen, leek Amsterdam even te herleven. Maar de nieuwe toeristen bleken gewoon consumenten zonder binding met de stad en de hipsters bleken er een veeleisende, dure levensstijl op na te houden.

De belangrijkste les die ik heb geleerd, is dat vrijheid niet alleen ruimte is om te doen wat je wil, maar vooral ook de mogelijkheid om nieuwe werelden te ontdekken. Dat is niet hetzelfde, want wat je wil, is vaak ingegeven door je achtergrond en je kan moeilijk willen wat je nog niet kent. Subculturen en afwijkende individuen helpen je om alternatieve manieren van leven te ontdekken. Zo wordt vrijheid creativiteit.

**Pieter Voigt, Amsterdam**

## Gevarieerder

Mooie stelling: in Amsterdam mag je niet meer afwijken van de norm. Dat is nieuw, hebben we tegenwoordig een norm in Amsterdam? Ik zou niet weten welke dat is. Is een baan de norm? Dan vallen Dennis van dierenwinkel Ambulia en minister Bert Koenders er allebei onder, en die vind ik nogal verschillend.

Is veel geld de norm? Dan zou je in de stad struikelen over de Won Yips, en dat is mij nog niet overkomen. De toerist misschien? Wellicht in het centrum, en alleen als je er als buitenstaander naar kijkt. Wie ziet hoe verschillend de buurten van Amsterdam zijn, bijvoorbeeld qua mensen, geloven en stemgedrag, kan niet anders dan vaststellen dat Amsterdam waarschijnlijk gevarieerder is dan in de periode met krakers en de Roxy, die sommige mensen zo graag op een voetstuk zetten.

**Etto Eringa, Amsterdam**



→ Ludieke demonstratie tegen de sluiting van het Slangenpand in 2015. FOTO AMAURY MILLER